

Evaluation of Social Assistance Practices

Ramazan TİYEK¹ & Senem KOCABALTA²

Keywords

Social Assistance, Social Assistance Practices, Social Assistance Beneficiaries, Social Assistance and Solidarity Foundation (SYDV).

Article History

Received
29 Oct, 2020
Accepted
24 Dec, 2020

Abstract

Social assistances is provided to support those who are deprived in meeting their basic needs. Social assistance practices were evaluated by Social Assistance and Solidarity Foundation (SYDV) employees in this research. The views of 37 SYDV employees were analyzed using the interview method. It was emphasized that social assistance should be provided as a principle of the social state. In addition, it is emphasized that social assistance beneficiaries should consider social assistance only as an application that can meet their basic needs. Social assistance beneficiaries who are able to work should be employed for the effective use of resources. It is understood that the regular social assistance practices (disability, elderly assistance, etc.) carried out centrally should continue. On the other hand, it was evaluated that social assistance practices may produce different results in similar situations at the local level.

Sosyal Yardım Uygulamalarının Değerlendirilmesi

Anahtar Kelimeler

Sosyal Yardım, Sosyal Yardım Uygulamaları, Sosyal Yardım Yararlanıcıları, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV).

Makale Geçmişi

Alınan Tarih
29 Ekim 2020
Kabul Tarihi
24 Aralık 2020

Özet

Sosyal yardımlar, temel ihtiyaçlarını karşılamada yoksunluk yaşayanlara destek amacıyla yapılmaktadır. Araştırmada sosyal yardım uygulamaları, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV) çalışanları tarafından değerlendirilmiştir. Görüşme yöntemi ile 37 SYDV çalışanının görüşleri analiz edilmiştir. Katılımcı değerlendirmelerinde, sosyal yardımların sosyal devletin bir ilkesi olarak yapılması gerekliliği vurgulanmıştır. Ayrıca sosyal yardım yararlanıcılarının sosyal yardımları sadece temel ihtiyaçlarını karşılayabilecek bir uygulama olarak değerlendirmeleri gerektiği vurgulanmaktadır. Kaynakların etkin kullanılması için çalışabilecek durumda olan sosyal yardım yararlanıcılarının istihdamlarının sağlanması gerekmektedir. Merkezi olarak yapılan düzenli sosyal yardım uygulamalarının (Engelli, yaşlı yardımları vb.) devam etmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte yerel düzeyde yapılan sosyal yardım uygulamalarının, benzer durumlar karşısında farklı sonuçlar ortaya çıkarabildiği değerlendirilmiştir.

¹ Corresponding Author. ORCID: 0000-0002-3442-3517. Doç. Dr., Kırklareli Üniversitesi, İİBF, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, ramazantiyek@gmail.com

² ORCID: 0000-0002-6995-6794. Kırklareli Üniversitesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri ABD. senemmk@hotmail.com

1. Giriş

Toplumda sosyal adaleti ve sosyal güvenliği sağlamaya çalışan sosyal devlet, günümüzde daha çok önem kazanmaya başlamıştır. Sosyal devletin en önemli özelliklerinden sosyal yardım hizmetleri, yoksul durumda olan vatandaşlarının ihtiyacını gidermek, onların bakım ve gelişimini sağlamak amacını oluşturmaktadır. Yoksulluk kavramı, bazı insanların çeşitli nedenlerle (kendi özellikleri, doğal koşullar, savaş vb.) geçimlerini sağlamakta, hatta karınlarını doyurmakta güçlük çekme durumlarını ifade etmek için kullanılmaktadır.

Sosyal devlet, yoksullukla mücadelede değişik yöntemleri kullanmaktadır. Merkezi ya da yerel düzeyde gerçekleştirilen sosyal yardım uygulamaları bunlardan bir tanesidir. Sosyal yardımlar, ihtiyaç sahiplerinin temel bir geliri olmaktan öte, zaruri ihtiyaçlarının karşılanması için bir gerekliliktir. Türkiye’de kamu temsilcisi olarak sosyal yardımların yapılmasında görevli olan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları 1986 tarihinde 3294 Sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu ile kurulmuştur. Türkiye genelinde illerde valilik, ilçelerde ise kaymakamlıklar bünyesinde sosyal yardım hizmetlerini yerine getirmektedir.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları Mütevelli Heyeti kararları ile toplumsal hayatta dezavantajlı kesimler öncelikli olmak üzere bireylerin ihtiyaçlarını karşılamak için çalışmalar yapmaktadır. Bu kapsamda dezavantajlı gruplar haricinde muhtaç durumda olan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ile Türkiye’ye kabul edilmiş temel ihtiyaçlarını karşılamaktan yoksun kişilere, eşi vefat etmiş dul kadınlara maaş bağlanması, 2022 engelli ve yaşlı aylığının bağlanması gibi sosyal yardım faaliyetlerini yerine getirmektedir. Bu çalışmada, sosyal yardımların yerine ulaştırılmasında aktif olarak görev alan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı çalışanlarının sosyal yardım uygulamalarını değerlendirmelerine yer verilmiştir.

2. Yoksulluk ve Sosyal Yardımlar

TÜİK tarafından insanların temel ihtiyaçlarını karşılayamama durumu olarak tanımlanan yoksulluk, 1980’li yıllarla birlikte sadece gelişmemiş ülkelerin değil gelişmekte olan ülkelerin de temel problemlerinden birisidir (TÜİK, 2011: 379; Güneş, 2010: 8). Önceden belirlenmiş standartlar çerçevesinde bireyin geçimini sağlamak için ihtiyaç duyulan kaynaklardan yoksun olma hali mutlak yoksunluk olarak tanımlanırken, bireyin ya da grubun, toplumun diğer üyeleri ile kıyaslanması neticesinde ortaya çıkan yoksulluk ise göreceli yoksulluk şeklinde ifade edilmektedir (Marshall, 1999: 825). Değişik tanımlamalar yapılmakla birlikte tanımların ortak noktasını “bireylerin temel ihtiyaçlarını karşılayamama durumunun bulunması” olarak değerlendirilebilir (Hacımahmutoğlu, 2009: 13).

Yoksulluğa düşmenin tek bir nedeni bulunmamaktadır. Ailenin geçimini sağlamakla görevli kimsenin hasta, engelli veya sürekli bakıma muhtaç durumda olması yoksulluğa neden olabilecek bir etken iken (Cansuyu, 2010: 235-237), diğer taraftan toplumsal hayatta yer alan bireylerin tembelliklerinden dolayı yoksul kalma durumları da ortaya çıkabilmektedir. Tembellik, yoksulluğun sebebi olmakla birlikte yoksulluktan kurtulmada önemli bir engel olarak da değerlendirilebilir (Buğra, 2005: 3).

Yoksulluk toplumsal hayatta sadece yoksul olan bireyleri değil herkesi etkilemektedir. Yoksul kalan bireylerin bazıları toplumsal barış ve huzuru bozabilecek suç oranları ve şiddet gibi davranışların artmasına neden olabilir. Ayrıca yoksul bireylerin dışlanması da kendi yoksulluklarını değiştirebilme ihtimalini zayıflatması açısından bir başka problem olarak değerlendirilebilir (Öğülmüş, 2011, 84). Yoksullukla mücadele, sadece yoksul olanların ya da sadece yoksulluğu azaltma noktasında yardım faaliyetlerinde bulunan resmi ya da sivil toplum kuruluşlarının değil toplumun tüm kesimini ilgilendiren önemli bir konudur (Gündoğan, 2008: 54-56). Yoksul hanelerin refahı yalnızca hane halkının tüketimine veya harcamalarına değil, aynı zamanda geleceklerine ilişkin risk ve belirsizliğe de bağlıdır (Haq, 2015: 927).

Sosyal koruma programı içerisinde son sırada yer alan sosyal yardımların temel hedefi yoksullukla mücadeledir (Hacımahmutoğlu, 2009: 12-25). Uygulanan sosyal yardım programları sosyal güvenlik sisteminin açıklarını kapatıcı son önlemlerden kabul edilmektedir (Zengin, Şahin ve Özcan, 2012: 133; Metin, 2011: 185). Sosyal yardımlar, ekonomik durumu iyi olan bireylerden düşük gelirli bireylere gelir transferi sağlayarak gelir dağılımını düzeltici etkide bulunmaktadır (Türkoğlu, 2013: 301).

Sosyal yardımın kavramsal karşılığı ise şu şekildedir: “Kendi ellerinde olmayan sebeplerden dolayı fakir olarak doğan veya sonradan fakirliğe düşen ve dolayısıyla mutlak manada yardıma muhtaç hale gelen veya yeterli gelire sahip olmadıklarından dolayı kısmen yardıma muhtaç olan kişilere/ailelere, çoğu kez devlet bütçesinden yapılan karşılıksız maddi desteklerdir” (Seyyar, 2002: 298). Genel olarak, muhtaç durumda olanlara yönelik maddi ve maddi olmayan nitelikteki yardımlar anlamına gelmektedir (Taşçı, 2010a: 129).

Sosyal yardım yapmada muhtaçlık önemli bir kıstastır. Kişinin muhtaç olup olmadığını ortaya koyan yöntem ise, muhtaçlık tespitidir. Muhtaçlık tespiti sonunda kişiye yardım yapılıp yapılmayacağı sonucu ortaya çıkmaktadır. Böylece sosyal yardım, muhtaçlık tespiti yapılıp muhtaç durumda olduğu anlaşılan kişiye verilen yardımlar anlamına gelmektedir (Taşçı, 2010: 124). Halkın vergileriyle finanse edilen sosyal yardımlar hem toplumsal dayanışmanın bir yansıması hem de muhtaçlar açısından bir hak olarak değerlendirilmektedir (Seyyar ve Demir, 2008: 164).

Toplum tarafından muhtaç durumda olanlara karşı yardımlar yapılmaktadır. Sosyal yardım sisteminin pozitif yönleri şunlardır (Taşçı, 2010b: 50-52; Güneş, 2010: 46-47):

- Sosyal güvenlik sistemindeki gedikleri tamamlayıcı fonksiyonu: Sosyal yardımın olumlu yönlerinden biri, sosyal güvenlik yöntemlerinin açıklarını kapatıcı, daha başka bir ifade ile sosyal güvenliğin gediklerini tamamlayıcı bir yöntem olmasıdır. Bunu yaparken de güçlü bir sosyal sigorta sisteminin olması gerekmektedir.
- Tasarruf Fonksiyonu: Kaynakların kullanımında tasarrufu sağlamaya imkân vermesi de sosyal yardımın bir diğer olumlu yönünü oluşturmaktadır. Böylece, yardımların ihtiyaç türü ve ehemmiyetine göre bireysel olarak

ayarlanabilmesinden dolayı, sosyal yardımın tasarruf sağlanabilme özelliği ortaya çıkmaktadır.

- Psiko-Sosyal ve Diğer Olumlu Fonksiyonları: Sosyal yardım alan kişilerin, kısa süreli de olsa “muhtaçlık” ve “yoksulluk” psikolojisinden kurtulma imkanına sahip olmaları, ruh sağlığına katkı açısından önemli görülmektedir. Ayrıca sosyal yardım alan kişinin, yaşama zorunluluğu olması dolayısıyla yapmaya mecbur kalabildiği çalma, gasp, kapkaç gibi fiillerden sosyal yardım alması sonucunda uzak kalma imkânı olabilmektedir.

Olumlu birçok faydası olan sosyal yardımların bir takım negatif yönleri de bulunmaktadır. Bunlar (Taşçı, 2010: 52-54; Güneş, 2010: 47-48):

- Damgalanma ve Küçük Düşürülme Faktörü: Sosyal yardımdan yararlanacak kişinin muhtaç olduğunu kanıtlamak zorunda kalması ile ilintili olarak “damgalanması” birey için onur kırıcı bir davranış olarak değerlendirilebilir.
- Refah Bağımlılığı (Tembellik-Bağımlılık Endişesi): Refah bağımlılığı olarak da ifade edilen, sosyal güvenlik sisteminden uzun süre yararlananların yardım sistemine dayanarak yaşamaları ve bu durumu istismar etmeleri söz konusu olabilmektedir.
- Suistimal Edilme Endişesi: Sosyal yardımlarda suistimal iki şekilde ortaya çıkabilmektedir. Birincisi, haksız sebeplerle yani ihtiyaç sahibi olunmamasına rağmen yardım talep etme veya alma ile ilgilidir. İkinci istismar türü de yardımlardaki mükerrerlik ile ilgilidir. Bu durum, aynı kişinin farklı kurumlardan ayrı ayrı yardım alması anlamına gelmektedir.

Uygulama pratiklerinden hareketle oluşturulan sosyal yardımların negatif etkilerinin yaşanmaması için yardımların muhtaçlık derecesi de dikkate alınarak yardıma en çok ihtiyacı olanlara öncelik verilerek yapılmalıdır. Bireylerin yardım almasını gerektiren özel durumu ortadan kalkıncaya kadar mutlak surette desteklenmesi ve gelir güvencesinin sağlanması gerekir. Bununla birlikte kaynakların etkin kullanılmasını engelleyecek şekilde geniş toplum kesimlerini kapsayan standart yardım programlarından kaçınılmalıdır (Zengin, Şahin ve Özcan, 2012: 141; İkizoğlu, 2002: 87).

3. Araştırmanın Amacı ve Yöntemi

Sosyal yardım uygulamalarının Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı çalışanları tarafından değerlendirilmesi araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Araştırma verileri yapılandırılmış görüşme ile toplanmıştır. Nitel bir çalışma olan görüşme yönteminde genelleme yapma amaçlanmamış olmaması olup Trakya Bölgesindeki Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarında çalışan 37 kişinin değerlendirmelerine yer verilmiştir.

Araştırma kapsamında katılımcıların değerlendirmesi için yöneltilen sorular aşağıdakilerdir:

- Size göre halihazırda yapılan sosyal yardımların yardım alan kişilerin ihtiyaçlarını karşılamadaki yeterlilik düzeyi nasıldır?

- Mevcut durumda uygulanan sosyal yardım türlerinden devam etmesinin faydalı olduğunu düşündükleriniz ile devam etmemesi gerektiğini düşündüğünüz sosyal yardım uygulamalarını açıklar mısınız?
- Size göre sosyal yardım uygulaması nasıl olmalıdır? Halihazırda başvuru yapanlar sosyal yardımlardan yararlanmaktadır. Bunun haricinde bir yöntem öneriniz var mıdır? Nedenleri ile birlikte açıklar mısınız?
- İhtiyaç sahibi bireylerin ihtiyaçlarını karşılamak için sosyal yardım yapılmak zorunda mıdır? Bir şekilde toplumsal hayatta yoksul olarak değerlendirilen ihtiyaç sahiplerinin ihtiyaçları nasıl giderilmelidir?
- Sosyal yardımların yapılması lütuf mudur? Yoksa ihtiyaç sahipleri için hak mıdır? Bu konudaki düşüncelerinizi detaylı bir şekilde açıklar mısınız?
- İhtiyaç sahipleri önceden herhangi bir prim ödemeksizin muhtaç duruma geldiklerinde sosyal yardım alabilmektedir. Süreklilik yada sürdürülebilirlik bağlamında bu sistem değişmeli midir? Nedeni ile birlikte açıklayınız?
- Sosyal yardım alanlara sürekli bir sosyal yardım uygulaması mı olmalı? Yoksa kaynakların daha etkin kullanılması bağlamında çalışabilecek durumda olanların istihdam edilmesi mi tercih edilmeli? Çalışabilecek durumda olanların istihdam edilmeyi kabul etmemesi halinde sosyal yardımların sonlandırılması hakkında ne düşünüyorsunuz?
- Sosyal yardım almayan kişilerin sosyal yardım alan kişiler hakkında ne düşündüklerini düşünüyorsunuz? “Evet devletimiz ihtiyaç sahiplerine elbette yardımda bulunmalıdır” mı diyorlar yoksa “Bazı insanlar sosyal yardım alarak geçimini sağlarken bizler asgari ücret ile geçimimizi sağlamaya çalışıyoruz” mu diyorlar? Toplumsal dengenin sağlanması için size göre neler yapılmalıdır?
- Yukarıdaki sorular haricinde sosyal yardım uygulamalarını genel olarak değerlendirdiğinizde ifade etmek istediğiniz hususlar var mıdır? Açıklayınız?

4. Araştırmanın Bulguları

4.1. Demografik Bulgular

Araştırma kapsamında görüşleri değerlendirilenlerin yaşları dağılımı ağırlıklı olarak 30-39 yaş aralığında toplanmaktadır. Katılımcıların % 56,8'i (21 kişi) 30-39 yaş aralığında olup, % 27'si (10 kişi) 40 yaşın üzerinde iken % 16,2'si de (6 kişi) 30 yaşın altındaki çalışanlardan oluşmaktadır. % 83,8 (31 kişi) gibi büyük çoğunluğu evli çalışanlardan oluşmaktadır. Çalışanların eğitim durumlarının yüksekliği dikkat çekmektedir. Sadece 2 (% 5,41) çalışanın lise mezunu olduğu katılımcıların % 45,9'u (17 kişi) Lisans mezunu, % 48,6'sı (18 kişi) da yüksek lisans mezunu olarak çalışmaktadır.

İş tecrübeleri açısından değerlendirildiğinde ise çalışanların % 45,9(17 kişi) gibi büyük çoğunluğu 8-12 yıl arası çalışma süresine sahip olup, % 24,3'ü (9 kişi) 13 yıl ve daha fazla çalışma süresi ile % 21,6'sı (8 kişi) 3-7 yıllık bir çalışma süresine, % 5,41'i (2 kişi) de 3 yıldan daha az bir çalışma süresine sahip olarak çalışmaktadır.

Ayrıca araştırma kapsamında görüşleri değerlendirilen Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı çalışanlarının % 73 (27 kişi) gibi büyük bir çoğunluğu çalıştıkları kurumdan memnun olduklarını ifade etmişlerdir.

4.2. Araştırma Sorularının Değerlendirilmesi

Araştırma verilerinin sosyal yardım uygulamalarında aktif olarak çalışan kişilerin görüşlerinden oluşması, araştırmanın önemini artırmaktadır. Bu kapsamda her bir tabloda yer kişi sütunu altındaki rakamlar araştırma kapsamında görüşleri değerlendirilen kişilerin rakamsal olarak kodlanmış halini oluşturmaktadır. Her bir soru ve karşılığındaki cevaplar belirli temaların ön plana çıkmasına neden olmuştur. Tablolardaki benzer cevaplar genel olarak açıklanmış olup, farklı cevaplar ise katılımcıların görüşlerini daha açık bir şekilde yansıtabilmesi için açısından olduğu gibi aktarılmıştır.

Tema 1. Mevcut Sosyal Yardımların Yeterlilik Düzeyi

Katılımcılar tarafından halihazırda uygulanan sosyal yardımların genel olarak 'yeterli' şeklinde değerlendirildiği anlaşılmaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların Sosyal Yardımların Yeterlilik Durumu ile ilgili Değerlendirmeleri

Kişi	Katılımcıların Cevapları
11	Sosyal yardımlar 'Can Suyu' niteliğindedir.
12	Düzenli merkezi yardımlar kısmen ihtiyaçları karşılayabilmekte, başvuru yaptıklarında nakdi yardımlar ise anlık ihtiyaçlarını giderebilmektedir.
18	Engelli, yaşlı vb. nedenlerden dolayı çalışamayacak durumda olan kişilere yapılan yardımlar günlük ihtiyaçlarını karşılamada yeterli olmayıp sadece katkı sağlamaktadır.
33	Sosyal yardım faydalanıcılarının ihtiyaçlarını tamamen karşılamak zordur. Dönemsel ihtiyaçları karşılamada destek amaçlı verilmektedir. Az da olsa kişilerin temel ihtiyaçlarını karşılama amaçlıdır.
34	Yapılan sosyal yardımlar, yardım alan kişilerin ihtiyaçlarını anlık olarak karşılamaktadır. Eğer düzenli olarak maaş şeklinde (2022, dul maaşı v.b.) yardım alıyorsa ek gelir olarak destekleyicidir. Sosyal yardım bir maaş değil sadece destekleyici yardım olduğu için miktar bellidir ve bir ailenin geçimini sağlayacak kadar fazla değildir. Bu nedenle kişilerin ihtiyaçlarını anlık olarak karşılar veya destekler.
35	Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarından yapılan sosyal yardımlar kişilerin geçici olarak yaşadığı zorluklar için kolaylık sağlamaktadır. Devamlılık arz etmemelidir.
36	Devlet tarafından yapılan sosyal yardımlar, kişilerin birincil derecede ihtiyaçlarını karşılamaya yöneliktir. Yaşlılara, engellilere, çocuklara, işsizlere, doğal afet v.b. durumlardan zarar görmüş kişilere, sağlık sorunları yaşayan kişiler ile salgın hastalıktan etkilenme gibi durumlarda kişilerin temel ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Fakat lüks ve keyfi ihtiyaçlarını üstlenmemektedir. İhtiyaçları karşılamada yeterlilik düzeyinin makul durumda olduğunu düşünmekteyim.
37	Maaş şeklinde yapılan düzenli yardımların yeterli, diğer yardımların kısa süreli ihtiyaçları karşıladığını düşünüyorum.

Tablodaki değerlendirmelerin odaklandığı nokta, sosyal yardımların 'insanların geçimini sağlayan bir gelir olarak değerlendirilmemesi gerektiği', ihtiyaç sahibi olan kişiler için 'can suyu' olabilecek bir araç olarak değerlendirilmesi gerektiği şeklindedir. Sosyal yardımların yeterlilik düzeyi ile ilgili aynı ya da benzer cevaplar

gruplandırıldığında; katılımcı değerlendirmeleri çerçevesinde mevcut durumda yapılan sosyal yardımların 'yeterli' olduğu ifade edilebilir. Katılımcıların yanıtları analiz edildiğinde 7 kişinin (% 18,9) 'ne yeterli ne yetersiz' olarak gördüğü sosyal yardımlar için 10 kişi (% 27) 'yetersiz' değerlendirmesinde bulunmuştur. 2 kişi (% 5,41) yapılan sosyal yardımların 'çok yeterli' olduğunu düşünürken 17 kişi (% 45,9) de 'yeterli' olarak değerlendirmektedir.

Tema 2. Mevcut Sosyal Yardım Türlerinin Değerlendirilmesi

Gerçekleştirilmekte olan sosyal yardım türlerinin hangilerinin devam etmesi ya da hangilerinin sonlandırılarak devam etmemesi şeklindeki katılımcı görüşlerinin değişiklik gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 2. Mevcut Sosyal Yardım Türlerinin Değerlendirilmesi

Kişi	Katılımcıların Cevapları
1	Düzenli yardımlar devam etmeli, süreli yardımlar daha sınırlı yapılmalıdır.
2	Merkezi olarak yapılan yardımların (Eşi Vefat Eden Kadınlara Yönelik Yardımlar, Engelli Aylığı, Engelli Yakını Aylığı, Muhtaç Asker Aylığı, Muhtaç Asker Ailesi Yardımı, Yaşlı Aylığı, ŞNT (Şartlı Nakit Yardımı), ŞEY (Şartlı Eğitim Yardımı) vb. yardımların devam etmesi gerektiğini düşünüyorum. Süreklilik arz etmeyen nakdi yardımların şartlarının düzenlenmesi gerektiğini düşünüyorum.
3	Düzenli merkezi yardımlardan şartlı eğitim ve şartlı sağlık yardımı sonlandırılmalı. Yaşlı aylığı nafaka yükümlülüğü sıkı uygulanmalı. Fakat engelliler için olan yardımlar çoğaltılmalıdır.
4	Devam etmesi gerekenler: 2022 aylıkları, EVEK gibi düzenli sosyal yardımlar. Devam etmemesi gerekenler: Düzenli olmayan nakdi yardımlardır.
5	Düzenli yardımlar devam edebilir ancak nakdi yardım konusu gözden geçirilmelidir.
6	Engelli ve Yaşlı yardımları ve Eğitim yardımları devam etmelidir diğerleri dönemsel ihtiyaçlar kapsamında devam edebilir
8	Para yardımları sürekli olmamalı. Proje ve Düzenli yardımlar sürekli olmalıdır.
9	Yardım çeşidi ve miktarı arttıkça insanları tembelleğe alıştırıyoruz, yardım yerine vakıf imkanları ile istihdama yönelsek daha iyi olur
10	Engelli ve yaşlı aylıkları devam etmeli. Şartlı sağlık yardımı sonlandırılmalı
12	Düzenli merkezi yardımlar devam etmeli.yakacak yardımı kömür olarak değil nakit olarak verilmeli, genel nakdi yardım yapılmamalı.Herkes kayıt altında olmalı kişinin haberi dahi olmadan hane durumu elektronik ortamda değerlendirilerek uygun sosyal yardım kira desteği vb. Hesabına yatırılmalıdır.
13	Her biri farklı bir ihtiyaç mukabilinde verildiği için düzenli yardımları faydalı buluyorum. Nakdi yardımlar sınırlandırılabilir.
14	Devam etmemesi gerekenler: EVEK
14	Eşi vefat etmiş kadınlara yönelik yardım. Muhtaçlığın cinsiyeti olmaz. Eşi vefat edip çocuklarına bakan hasta ve muhtaç babalar da var. Diğerleri devam edebilir
16	Yardımlar ihtiyaç durumuna göre devam etmelidir. Yardım ayırımı yapılmamalıdır.
17	Sosyal yardımların yaşlı, engelli, öksüz, yetim risk durumundaki kadın-erkek gruplarına yönelik daha da çeşitlendirilerek devam etmesinde fayda vardır. Fakat eli ayağı tutan çalışabilecek her türlü hedef gruba yönelik yardım kalemlerinden kısıtlanmaya gidilmesi hata kesilmesi gerektiği kanaatindeyim çünkü insanları tembelleğe alıştırarak toplumsal dengelere zarar vermektedir.
18	Yaşlı, engelli ve çalışamayacak durumda olan kişilere yapılan yerel ve merkezi yardımların devam etmesi faydalı olacaktır.
19	Merkezi ve düzenli yardımların yararlı olduğunu düşünüyorum. Nakdi yardımların dönem dönem gerçek ihtiyaç sahiplerini bulmadığını düşünüyorum.

Kişi	Katılımcıların Cevapları
20	Sadece merkezi yardımların devam etmesi gerektiğini düşünüyorum
21	Düzenli aylıkların devam etmesi yeterli olduğunu düşünüyorum (dul,engelli,yaşlı,öksüz yetim vb)
22	Merkezi yardımların tamamı devam etmeli vakıf yardımlarında kriterler değiştirilerek gerçekten çalışamayacak durumda olana yardım vermek gerekli
23	ŞNT, dul aylığı, öksüz yetim aylığı, kronik hastalık yardımının devam etmesi gerektiğini düşünüyorum. Nakdi yardımların şartlarının yenilenmesi gerektiğini düşünüyorum.
24	Düzenli merkezi yardımlar devam etmeli, pandemi yardımlarına düzenleme gelmeli
28	Elektrik desteği hariç tüm yardımlar gerekli
31	Kömür ve gıda yardımlarının nakdi olarak verilmesi gerekir diğer yardım türlerinde sıkıntı yok devam etmeli
33	Düzenli merkezi yardımlar devam etmelidir. (Şartlı Nakit Transferi, 2022 sayılı yasa kapsamında olanlar v.b. gibi) Nakdi olarak verilen yardımların kişilerin ihtiyaçları, ya da özellikle sağlık sorunları nedeniyle oluşabilecek geçici süreçler için verilmelidir. Nakdi yardımların akışkan halde sürekli olarak yapılması doğru bulmuyorum.
34	Devam etmesinin faydalı olduğunu düşündüğüm yardımlar: Dul maaşı, 2022 maaşı ve Şartlı Nakit Transferi yardımlarıdır. Şartlı Nakit Transferi (ŞNT) yardımları çocukların okula gitmesini ve düzenli olarak sağlık kontrollerinin yapılmasını sağlar. 2022 maaşı çalışacak durumda olmayan yaşlı ve engelli vatandaşları destekleyici bir yardımdır. Gençlere ve çalışabilecek durumda olan vatandaşlara yapılan yardımlar ise gençlerin hazıra alışması ve iş bulma çabalarını azaltmaktadır.
35	Diğer Aile Yardımları adı altında verilen nakdi yardımların devam etmemesi daha faydalıdır. Bu yardım kişileri sebepsiz bir şekilde beklentiye sokmaktadır.
36	Yapılan tüm sosyal yardım türlerinin faydalı olduğunu ve devam ettirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Sadece sosyal yardımlarla hayatını idame ettirmemesi, bu yardımların kişide alışkanlık haline getirilmemesini düşünüyorum.
37	Engelli, yaşlılık gibi düzenli yardımların faydalı diğer yardımların zorunlu hallerde yapılması gerektiğini düşünüyorum.

Tablo 2’de de görüldüğü üzere, merkezi olarak yapılan düzenli yardımların devamlılığı ile ilgili katılımcıların hem fikir oldukları anlaşılmaktadır. Özellikle engelliler ve yaşlılar için yapılan sosyal yardımların devam etmesi gerektiği vurgulanırken, yerel düzeyde gerçekleşen kömür vb. yardımların nakit olarak yapılmasının daha uygun olacağı belirtilmektedir. Düzenli, rutin olarak yapılmayıp ihtiyaca karşılık olarak yapılan yardımlar için ise muhtaçlık durumunun doğru tespit edilmesi ve yardım alan kişileri tembelleğe alıştırmayacak şekilde yapılması gerektiği ifade edilmiştir.

Tema 3. Sosyal Yardım Uygulamalarının Değerlendirilmesi

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı çalışanları, sosyal yardımların gerçek ihtiyaç sahiplerine ulaştırılabilmesi için ‘sosyal yardım talebinde bulunsun yada bulunmasın belirli kriterler çerçevesinde gerçek ihtiyaç sahiplerine ulaşılması gerekliliğini’ düşünmektedirler.

Tablo 3. Sosyal Yardım Uygulamalarının Değerlendirilmesi

Kişi	Katılımcıların Cevapları
1	ASDEP (Aile Sosyal Destek Programı) projesi sosyal yardımlar için daha işlevsel kullanılabilir. Böylece kaynaklara ulaşımında zorluk yaşayan dezavantajlı kesim, yaşam alanında uzmanlarca tespit edilip doğru kaynaklara ulaştırılmış olabilir.
2	Başvuru elbette alınmalıdır. Fakat her başvuru yapana değil de özel durumu olan örneğin tıbbi cihaz almak isteyen, kirasını ödemekte sıkıntı çeken, çocuğunun eğitim masraflarını karşılamada sıkıntı çeken, kanser hastası gibi rahatsızlıkları olan ve tedavi masrafları için nakdi yardıma ihtiyaç duyan v.b. kişilere yardım yapılmalıdır. Aksi takdirde özel durumu olmayan kişilere belirli aralıklarla yapılan yardımlarda kişi bunu bir hak ya da maaş gibi görmekte, çalışmak istememektedir. Başvuru dışında Vakıflara başvuramayan, utanan, sıkılan bir çok vatandaşımız bulunmaktadır. Bunlara da özellikle muhtarlar aracılığıyla ulaşılarak gerekli incelemeler yapılmak suretiyle kişiyi rencide etmeden yardım yapılmalıdır.
4	Ülkemizde nüfusun büyük çoğunluğu sosyal yardım talebinde bulunuyor maalesef. Öncelikle talepte bulunan kişilerin İŞKUR aracılığıyla işe yönlendirilmeli işi beğenmeyen veya gitmeyen vatandaşların yardımları kesilmelidir...
5	İhtiyaç sahipleri iyi analiz edildikten sonra kriterleri sağlamaları halinde, başvuru yapmaksızın aylık banka hesaplarına ödemeleri yapılmalıdır.
6	Sosyal yardım herkese verilmemelidir başvuru kurumlara ve kurum personeline yapılıyorsa sosyal yardımlarda karar verici personel olmalıdır tabi ki hukuk ve iyi niyet içerisinde
7	Zaten iki yol var ya bu şekilde ihtiyaç halinde vatandaş başvurur ve yardım edersiniz ya da belli miktar bir para verip o parayla geçinmesini istersiniz.
8	Başvuru yapanlar haricinde de ihtiyaç sahiplerine ulaşılmalıdır.
9	Kayıt bizde oluşsun ödemeler merkezi olsun
10	İhtiyaç sahipleri muhtar ve incelemecilerin ortak görüşü ile belirlenmeli, çok ihtiyaç sahibi olanlar başvuru yapmadan düzenli olarak yardım almalı
11	Onlar talep etmeden onlara ulaşmak çok zor
12	Genel nakdi yardım yapılmamalı. Herkes kayıt altında olmalı kişinin haberi dahi olmadan hane durumu elektronik ortamda değerlendirilerek uygun sosyal yardım kira desteği vb. hesabına yatırılmalıdır.
13	Hane halkını, sürekli geçimini temin etme algısından uzaklaştırmalıdır. Yapılan yardımların destek amaçlı olduğu, sürekli olmadığı algısı değiştirilmelidir. Hane bireyini çalışmaktan alıkoymamalıdır.
14	Devlet destekli istihdam alanları olmalı müracaat eden işe yönlendirilmesi. Çalışamayanlar desteklenmeli.
17	Sosyal yardım başvurularının elektronik ortamda yapılması hem sunulan hizmetin niteliğinin artmasına katkı sunacak hem de SYDV çalışanlarının gereksiz vatandaş kalabalığından ziyade kendi işlerine odaklanmalarına ortam hazırlayacağından işlerin daha hızlı yürütmesine olanak sağlayacaktır.
18	Yardımlar sadece yaşlı, engelli ve çalışamayacak durumda olan kişilere yapılmalı bunun dışındaki kişilerin istihdamının sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
20	Sosyal yardım sadece dezavantajlı gruba belgelendirme usulü ile yapılmalıdır.
21	Düzenli aylık alanların aldığı aylıkların yeterli olduğunu düşünüyorum çünkü onlar bı durum için bağlamış neden çok açık ve yeterli
22	Belli bir yaşın altındakiler, çalışabilecek durumda olanlar sosyal yardım için başvuru yapamamalıdır.

Kişi	Katılımcıların Cevapları
23	Başvuru yapmayan ama sistemden durumu müsait kişilere otomatik yardım tanımlanabilir. Tabii bu kişinin yardım tanımlandığında telefonuna mesaj gitmesi ve haberdar olmasını destekleyen bir proje olabilir
24	Online başvuru yapabilme şansı da olmalı vatandaşın pandemi döneminde faydalı olurdu
25	İş-kur ile ortaklaşa uygulanmak istenen bir proje vardı, üç defa iş görüşmesine gitmeyen ailenin sosyal yardımları kesiliyordu, bu uygulama revize edilerek kullanılabilir ya da sosyal yardımdan faydalanmak isteyen aileler belli bir süre toplum yararına işlerde çalıştırılabilir. Yardımların ufak bir karşılığı olmalı hak sahibi ailelerin de kendilerini iyi hissetmesi sağlanabilir. Çalışamaz durumda olan aileler hariç tutularak böyle bir uygulama getirilebilir
26	Mevcut uygulama iyi yönlendirilmektedir.
27	Pandemi sebebiyle telefon ile başvuru alınıyor , güzel bir yöntem
29	Verilen dilekçelerin detaylı incelenip yardımların gerçek manada doğru yere ulaşması sağlanmalı. Her dilekçe verene para çıkmaması gerekiyor.
32	Önce iş meslek edindirme ve ihtiyaç sahiplerine arada bir nakdi ve aynı yardım desteği
33	Kişilerin başvuru yapmaları halinde şartları sağlıyor ve ihtiyaç duyuluyorsa yapılmalıdır. Başvuru yapılmadan yapılacak olan yardımlar kişileri sürekli olarak bir beklendi içine sürüklemektedir. Yardım yapılmayınca da ters tepkilere yol açmaktadır.
34	Sosyal yardım uygulaması şu şekilde olmalıdır; her vatandaş başvuru yapmamalı, eşi ölmüş, engelli, yaşlı, çalıştığı geçimine yetmeyen kalabalık aileler tespit edilip onlara yardım götürülmelidir. Önceden illerde, ilçelerde ve köylerde gerçek ihtiyaç sahipleri tespit edilmeli ve düzenli yardım onlara yönelik olmalıdır. Çalışabilecek ve genç vatandaşlara yardım verilmemeli ya da iş imkanı sunulmalıdır. Eğer iş imkanı sunulduğu halde çalışmıyorsa bir daha o vatandaşa maddi destek sağlanmamalıdır.
36	Sosyal yardım uygulamaları belirli kriterler ve incelemeler doğrultusunda durumun uygunluğuna göre yapılmaktadır. Yapılan bu uygulamanın doğru olduğunu düşünüyorum.
37	Sürdürülebilir gelir elde etmeye yönelik ve üretken, kalıcı proje desteklerinin yapılması gerekmektedir.

Tablo 3'teki katılımcı görüşlerinin çoğunluğu mevcut durumdaki sosyal yardım uygulamalarını yeterli görmekle birlikte 'çalışabilecek durumda olanlara sosyal yardım yapmak yerine onların iş sahibi olmasını sağlayıcı düzenlemelerin hayata geçirilmesi gerektiği' vurgulanmaktadır. Ayrıca katılımcılardan birisinin (12 nolu kişi) "Genel nakdi yardım yapılmamalı. Herkes kayıt altında olmalı kişinin haberi dahi olmadan hane durumu elektronik ortamda değerlendirilerek uygun sosyal yardım kira desteği vb. hesabına yatırılmalıdır" şeklindeki değerlendirmesi de sosyal yardım uygulamalarının nasıl yapılması gerektiği konusunda yol gösterici olarak değerlendirilebilir.

Tema 4. Sosyal Yardım Almaya Muhtaç Olanların İhtiyaçlarının Karşılama Durumu

Katılımcıların çoğunluğu sosyal yardımların devlet eliyle yapılması gerektiğini düşünmektedir. Devletin muhtaç durumdaki vatandaşlarını ekonomik ve sosyal açıdan zor duruma düşürmeden ihtiyaçlarını karşılayabilecek düzeyde yardımda bulunması gerektiği ifade edilmektedir.

Tablo 4. İhtiyaç Sahiplerine Yapılan Sosyal Yardımların Değerlendirilmesi

Kişi	Katılımcıların Cevapları
1	Sosyal yardım kişinin kendi ayakları üzerinde durabilmesi adına bu yönde kendini geliştirmesine araç olmalıdır.
2	Sosyal yardım yapılmak zorunludur fakat bunun kriterlerinin biraz değişmesi gerektiğini düşünüyorum. Özellikle genç ve çalışabilir kişilere yardım yapmak yerine istihdama yönlendirilmeleri gerekmektedir. İstihdama yönlendirilmesine rağmen çalışmayan kişilerin yardımlardan faydalanmalarının önü kesilmelidir. Gerçek ihtiyaç sahiplerinin ihtiyaçları nakdi ve aynı olarak karşılanmalıdır. Fakat bazı bireyler özellikle madde bağımlısı ya da alkol bağımlısı olan kişiler aldıkları yardımları aileleri için kullanmamakta, madde ve alkol almak için harcamakta, ailelere yardım ulaşamamaktadır. O yüzden yapılan yardımların daha çok ailedeki kadın üzerinden verilmesi yardımın aileye, çocuklara ulaşmasında daha faydalı olacağını düşünüyorum.
3	Sadece dezavantajlar avantaja çevrilmeli. Eşitlik değil adalet sağlanmalı.
4	3294 sayılı kanunla kurulan vakıfların sadece aile reisi engelli olan amansız hastalık geçiren veya çalışabilecek durumda olmayan ayrıca Dul yetim olan hanelere yardım etmesi gerekiyor.
5	Önce istihdam edilmeye çalışılmalı aksi durumda sosyal yardım yapılmalıdır.
6	İhtiyaçlar hiyerarşisi dikkate alınmalıdır temel ekonomik ihtiyaçlar için kişiler ve aileler desteklenebilir ancak mevcut rakamlar ile muhtaç kişiler sürekli talepte bulunur
7	Zekât veya sivil toplum kuruluşlarıyla yapılabilir ama yeterli gelmez.
8	Sosyal devlet olmanın gereği sosyal yardım yapılmalıdır.
9	Yardım ya da istihdam olabilir
10	Evet yapılmalı. Bu sosyal devlet anlayışında bir zorunluluktur. Devletin ihtiyaç sahibi ailelere ayırdığı bütçe ile düzenli olarak yardım yapılmalı
11	Nakit dışında ihtiyaçları bizzat karşılanarak
12	Çalışabilecek fertleri olmayan hanelere Sosyal Yardım yapılmak zorundadır.
13	Bazı ihtiyaçlar parasal karşılandığı için sosyal yardım yapılmalı, hane, devletin desteğini hissetmelidir. Bunun dışında haneye sürekli yardım olarak değil ancak kendi ihtiyaçlarını kendi karşılayabilecek duruma getirilmelidir.
14	Bitirilmiş yoksulluk maddi sorunun ortadan kaldırılması ile çözülsüydi, sürekli yardım müracaatı olmazdı. Yeteneklerine emek ve iş gücünden faydalanılmalı yardım değil maaş verilmeli
15	Kesinlikle devlet eliyle yapılması zorunludur. Vatandaş devlet dışında kimseye sığınmamalıdır.
16	Evet. Yardımlar ihtiyaç sahiplerine istihdamını sağlayacak şekilde üretime yönelik yapılmalı, Yaşlı nüfusa da aynen devam edilmeli.
17	İhtiyaç sahibi bireylerin temel ihtiyaçlarının karşılanması sosyal devlet politikasının bir gereğidir tabi ki yoksul vatandaşlarımızın temel ihtiyaçları iş buluncaya kadar karşılanmalıdır. İhtiyaç sahibi vatandaşlarımızın ihtiyaçlarının karşılanmasının sadece nakdi yardım kalemi şeklinde gerçekleştirilmesi kamu yararına fayda sağlayacaktır.
18	Mevcut mevzuatın günümüz koşullarına göre kapsamlı bir çalışma ile yeniden güncellenmeli ve yardım kriterleri net ifade edilmelidir.
19	Yoksulluk boyutu ölçüsünde eğer mümkün ise işe yerleştirilmeleri en önemlisi. Çalışamayacak durumdakiler için de düzenli yardım türleri uygulanmalıdır.
22	Gerçek ihtiyaç sahibi kişiler tarafımızdan bilinmekte ve yardımcı olunmaktadır, fakat bazı yoksulluklar kişilerin kendi tembelliği ve kendi tercihi olarak karşımıza çıkmaktadır

Kişi	Katılımcıların Cevapları
23	Sosyal yardım zorunlu çünkü gerçekten muhtaçlık durumunu SYDV personeli görebilir birebir
24	Sosyal yardım ihtiyaç sahibi vatandaş için gereklidir ama istihdam daha önemlidir.
25	Kesinlikle sosyal yardım yapılmak zorundadır, zaten yapılan sosyal yardımlar ailenin geçimini sağlamak için değil küçük de olsa bir katkı sağlamak hedefiyle gerçekleştirilmektedir. Kadınlar, engelliler ve çocuklar ön planda tutulmalıdır.
26	Kişilerin ihtiyaçları, talepleri doğrultusunda işlem yapılmakta muhtaç kesim tespit edilmektedir
27	Sosyal Yardım gereklidir.
29	Vakıf sadece fakir olan kişilere yardım yapmalıdır
31	Sosyal yardımdan ziyade istihdama daha çok imkan hazırlanmalı elbette sosyal yardımlar da olmalı bunu yönetenlerin ehil ve adaletli olmaları gerekir.
33	Temel ihtiyaçların karşılanabilmesi için dönemsel yardımlar yapılmalıdır. Kişilerin talep ve ihtiyaçlarının tamamını yardım yaparak gidermek mümkün değildir. Bu kişileri işgücü hayatına katmak gerekmektedir. Kişilerin düzenli bir gelire sahip olmaları için aktif ve iyi çalışan sosyal politikalar geliştirilerek bu kişilerin sisteme dahil edilmesi gerekmektedir.
34	Sosyal yardım yapılmalıdır. Çünkü hasta olup ilaç alamayan, çocuğunu okutamayan, karnını doyuramayan bir çok gerçek ihtiyaç sahibi vatandaş var. İhtiyaç sahiplerinin ihtiyaçları ilk önce iş imkanı sunulurken karşılanmalıdır. Daha sonra çocukların eğitimi, madde bağımlılarının tedavisi vb. hususların da dikkate alınarak devlet tarafından uzman kişilerce takip edilmelidir. Birey olarak değil aile olarak ele alınmalıdır. Anlık geçici çözümler değil uzun vadeli iyileştirici çözümler bulunmalı, aile ve toplumsal olarak yoksulluk konusunda yeni projeler üretilmelidir. Verilen yardımlar anlık ve geçicidir.
35	Devletin yardım eli Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları olduğu için dönemsel zorluk yaşayan kişilere sosyal yardım yapılmasını doğru buluyorum.
36	Sosyal yardımlar, ihtiyaç sahibi bireylerin sosyal devlet anlayışı ve ihtiyaçları doğrultusunda yapılmak zorundadır. Yoksul olarak değerlendirilen kişilerin yardım gereksiniminden kurtulmaları için gerekenler eğitim, kişiye iş imkânı sağlama, çalıştığı işte sınıfsal ayırım ve psikolojik baskı yapılmaması, aile ekonomisi ile para idaresi, aile içindeki gereksinimlerin öncelik sırasına göre değerlendirilmesi, aile planlaması ve çocuk sayısı konularında bilinçlendirilmeleridir.
37	Ortak veri tabanı üzerinden en doğru ve sağlıklı verilerle yardımlar yapılabilir.

Tablo 4'te görüşleri değerlendirilen katılımcıların bazıları 'çalışabilecek durumda olanların öncelikle çalışma hayatına yönlendirilmeleri, çalışamayacak durumda olan engelli, yetim ve dul olanlar ile onlar haricindekilere sosyal yardım verilmesi gerektiğini' düşünmektedirler. Katılımcıların bir kısmı sosyal yardım yapmak yerine iş sahibi olmaları için çalışılması gerekliliğini ifade etmiş olmakla birlikte mevcut durumdaki sosyal yardım alma şartlarının iyileştirilmesi gerekliliği yönünde de görüş beyan etmişlerdir.

Tema 5. Sosyal Yardımların 'Hak' Olarak Değerlendirilme Durumu

Sosyal yardımlar genel olarak ihtiyaç sahipleri için 'hak' olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 5. Sosyal Yardımların 'Hak' Olarak Değerlendirilme Durumu

Kişi	Katılımcıların Cevapları
1	Sağlıklı ve çalışabilir yaş aralığında olan bireyler için genellikle lütuftur.
2	Sosyal devlet anlayışı gereği gerçek ihtiyaç sahiplerine yapılan yardımlar haktır. Devlet elini vatandaşa elbette uzatmalıdır. Aksi takdirde sosyal devlet olmaz.
3	Haktır. Sosyal devletin gereği devlet elinin dezavantajlı vatandaşın üzerinde olması kendini zayıf ve eksik hissetmemelidir.
4	İhtiyaç sahibinin tanımının belirlenmesi lazım burada. Vatandaş genç, eli ayağı tutuyor ama çalışmıyor. İşte Mütevelli Heyet buna da muhtaç diyor. Muhtaç hane çalışamayacak aile reisi olduğu zaman olmalıdır. Burada muhtaç aileye yardım etmek onun hakkıdır.
5	Lütuf değildir. Hangi koşulda ihtiyaç sahibi olduğu noktasında ise haktır yada değildir. (İş beğenmeyip aylak aylak geziyor yada sosyal yardımı durdurulacağı için sigortasız işlerde çalışıyor ise hakkı değildir)
6	Sosyal yardımlar hukuk devletlerinde haktır ancak hakkın kime kim tarafından ne kadar ve nasıl verildiği esastır, belirleyiciler hakkı hukuksuz hale getirmemelidir
8	Sosyal devlet olmanın gereğince devlet ihtiyaç sahiplerine ihtiyaçları doğrultusunda sosyal yardım sağlamalıdır.
9	Lütuf ya da haktan ziyade herkes için insanı görevdir
10	Evet haktır. Sosyal devlet yapısında bu zorunluluktur. Ayrıca yoksul ile zengin halk arasındaki refah seviyesinin yakın dereceye getirilmesi gerekmektedir.
11	Muhtaçlar için haktır, zenginlere lütuf oluyor
12	Çalışabilecek fertleri olmayan hanelere Sosyal Yardım yapılmak zorundadır.
13	Sosyal yardımlar lütuf veya hak değil;maddi açıdan kendi hayatını bir dönem veya sürekli olarak idame ettirmekte güçlük çeken vatandaşa devlet desteğidir.
14	Yasal dilenciliktir. Öldürmeyip entube durumunun devam etmesini sağlamaktır. 3294 sayılı kanunun ilgili maddesinde her şey güzel yazılmış ama kağıt üstünde kalmış
16	Yardım yoksul ve ihtiyaç sahiplerine haktır. Bu devletin asli bir görevidir.
17	İhtiyaç sahibi bireylerin temel ihtiyaçlarının karşılanması devletimizin sosyal bir devlet ve sosyal devlet politikasının bir gereğidir lütuf değildir fakat faydalanan vatandaşların devletimize karşı vefa ve bağlılık göstermeleri de güzel bir tutumdur.
18	Ne lütuftur ne haktır. Anayasamızda da belirtildiği üzere devletimizin sosyal devlet olma ilkesi doğrultusunda ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza sosyal desteklerin verilmesi devletimizin görevidir.
19	Çalışmasına engel durumlar varsa yardım yapılmalıdır..
20	Hak olabilmesi için kamu tüzel kişiliğin işlem yapması gerekir, yardım bir lütuftur
22	Gerçek ihtiyaç sahipleri için haktır fakat bu hakkı herkes kendinde görmeye başlamıştır buna devletimizin bir çözüm üretmesi gerekmektedir.
23	Haktır devletin sosyal politikasıdır.
24	Sosyal devletlerde sosyal yardımlar lütuf değil gerekliliktir. Dezavantajlı vatandaşların temel ihtiyaçlarını karşılayabilme de bazen yardımdan başka seçenekleri olmuyor. Çalışma gücüne sahip olmayan ve düzenli geliri olmayan bir vatandaşın hayatta kalmasının başka bir yolu yoktur.
25	Sosyal yardım bir haktır. Halktan toplanan vergilerin doğrudan halk için kullanıldığı ender alanlardan biridir. Toplumsal barış, milli birliklik için çok önemlidir
26	Sosyal ekonomik durumu düşük vatandaşlarınıza hizmet her zaman çok güzeldir.
27	İhtiyaç sahipleri için haktır.
28	Sosyal yardımların yapılması lütuftur.
29	İhtiyaç sahibi olan vatandaşa devletin el atması sosyal devlet anlayışı gereğidir

Kişi	Katılımcıların Cevapları
31	Gerçek anlamda yapılan yardım lütuf değil sosyal devletin gereğidir. Ancak yardımı yapanın da yardımdan faydalananın da iyi niyetli olması gerekir. Yani Rıza i ilahi olmalıdır.
32	Hazıra yapılan bu yardımlar bireyleri tembelleğe sevk ediyor, ülke ekonomisine zarar
33	Sosyal yardım bir lütuf değildir. İhtiyaç sahipleri için şartları sağlaması durumunda bir haktır. Yasalar ve düzenlemeler ile çerçeveleri belirlenmiş olan yardımlar her vatandaşın hakkıdır.
34	Lütuftur. Çünkü kazanılarak, çalışarak sahip oldukları bir şey değildir. Çalışabilecek durumda olan vatandaşlar yardım istemeye Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına gelmektedir ve çalışması gerekirken hakkı olmadan yardım alabiliyor. Bunu kendilerine hak olarak görüyor ve “devlet bize bakmak zorunda”, “siz bize para vermek zorundasınız” diye de çalışanlara hakaret etmektedirler. 2022, dul maaşı v.b. gibi yardımlar haktır. Çünkü devletin bakmakla yükümlü olduğu engelli, yaşlı ve eşi vefat eden kadınlara yönelik destekleyici bir yardımdır.
35	Sosyal yardımların yapılması ihtiyaç sahipleri için haktır fakat kişiler bu yardımı alışkanlık haline getirmemelidir.
36	Maddi durumu iyi olmayan ve yaşam standartları alt seviyede olan ve elindeki imkanlarla bunu iyileştirmeyen bireyler için gerekli bir durumdur. Anayasada yer alan sosyal devlet anlayışına göre de kişilerin barınma hakkı, eğitim hakkı, sağlık hakkı, ulaşım hakkı, sınıfsal ayırım yapılmaması gerektiği yer almaktadır. Bireysel olarak bu ihtiyaçlarını gideremeyen kişilere sosyal yardım yapılması bu kişilerin en temel hakkıdır.

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere sosyal yardımlar, vatandaşlarının ihtiyacını karşılamak zorunda olan devletin bir görevi olarak değerlendirilmektedir. Kendi istek ve arzusu dışında yoksul kalan bireylerin ihtiyaçlarının karşılanması gerekmektedir. Katılımcılardan bazıları ise çalışabilecek durumda olup ta çalışmayı tercih etmeden sosyal yardım talebinde bulunanlar için ise sosyal yardımları ‘lütuf’ olarak değerlendirmektedir.

Tema 6. Sosyal Yardım Sisteminin Değerlendirilmesi

Sosyal yardım uygulamaları ile ilgili önemli tartışma konularından bir tanesi ‘sosyal yardım alanların sosyal yardıma bağımlı olma ihtimali’dir. Araştırma kapsamında görüşleri değerlendirilen katılımcıların ağırlıklı olarak sosyal yardımların sürekliliğinin değişmesi gerektiği yönündedir.

Tablo 6. Sosyal Yardım Sisteminin Değerlendirilmesi

Kişi	Katılımcıların Cevapları
1	Sistem değişmelidir, kişinin muhtaç duruma gelmesine neden olan koşulların değişmesine ve gelişmesine araç olmalıdır.
2	Bu sistem değişmelidir. Süreklilik arz ettiği zaman kişiler bunu alışkanlık haline getirmekte ve çalışmamaktadır. Tabi ki yaşlı ve engelli bireyler için bu söz konusu değildir. O kişilerde süreklilik arz etmeli fakat onun dışında sürekli yardım yapılmamalıdır.
3	Evet prim ödemeksizin ihtiyaç sahibi vatandaşlar örneğin 65 yaşını doldurduğunda yaşlılık aylığı alabilmektedirler. Süreklilik açısından bu durumun değişmemesi gerektiğini düşünüyorum.
4	Sistem değişmeli çalışabilir durumda olup ta muhtaç denilen ailelere iş imkanı sunulmalıdır.

Kişi	Katılımcıların Cevapları
6	Kesinlikle değişmelidir sürdürülebilir ekonomik kalkınmada yaşamlar büyürse süreklilik arz eden sosyal yardım talebi azalır
8	Kişilerin gelir seviyelerinde iyileşme görüldüğünde sosyal yardım süreklilik göstermemelidir.
10	Hayır sistemin değişmesine gerek yok. Türkiye devleti sınırlarında yaşayan herkes ihtiyaç sahibi olduğunda devletin kendine sağladığı sosyal yardımlardan faydalanabilir.
11	Bağımlılık oluşmaması için düzenli verilmemeli
12	Değişmelidir. Prim ödeyen ile ödemeyen arasında çok cüzi rakamların olması Sosyal Adaletle olan inancı zedelemektedir.
13	Bazı ihtiyaç sahiplerinin ihtiyaçlılık durumu süreklilik arz ettiği için (engellilik, yaşlılık vb) bir prim ödemesi yapılmasını beklemek yanlış olabilir.
14	3. Dünya ülkelerinde siyasetin en önemli bahçesidir yoksullar. Teoride değişmeli pratikte kara düzene devam
19	Tembellik değil de gerçekten ihtiyaç söz konusuysa süreklilik arz edebilir.
24	Muhtaç durumda olan her vatandaşın bu durumu düzeline kadar sosyal yardıma ihtiyacı vardır. Fakat bunu sürekli alacağını düşünüp tembelleğe itilmemesi için süreklilik arz etmemelidir
28	Süreklilik arz etmemeli. Kişinin ihtiyacına göre yardımlar yapılmalıdır.
29	İşleyiş sadece kağıt üzerinde görüldüğü gibi olmamalıdır.
31	Sosyal inceleme ve araştırma etkin yapılmalı kişiye sürekli yardım verilmemeli durumu güncellenmeli muhtaçlık durumu da değişmeli çalışabilir durumdakilere yardım verilmemeli
32	Bu sosyal yardımlaşma ve dayanışma kanununun ilk kuruluş amacında daha iyi idi şimdi saptırıldı
33	Düzenli merkezi yardımlar faydalanıcılarına belirli şartlar sağlanması sonucu verilmektedir. Ancak bunların haricinde yapılan ayni ve nakdi yardımlar süreklilik arz etmemelidir. Dönemsel ihtiyaçları karşılama yönelik asgari düzeyde yapılmalıdır.
34	Bazı insanlar sosyal yardımlardan yararlanabilmek için veya yardımların kesilmemesi için sigortalı işe girmiyor ya da yardımı kesildikten sonra olan işinden yeniden yardım alsın diye çıkmaktadır. Bu sistem değişmelidir. Çünkü bazı insanlar yardım alabilmek için çalışmıyor, "nasıl olsa yardım alıyorum, niye çalışayım düşüncesi" olmaktadır. Bunun yerine yaşlı, çalışamayacak engelli ve çalışıp da geliri yetmeyen kalabalık ailelere yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
35	Süreklilik değişmelidir. Çünkü ihtiyaç sahibi kişiler herhangi bir prim ödmeden yevmiyeli olarak çalıştıklarından hanenin muhtaçlık durumu hesaplanamamakta ve sürekli yardım alan kişi sigortalı bir işe girdiği zaman yardımın kesileceğini bildiği için Sosyal Güvenlik Kurumuna tabi bir işe girmekten sakınmaktadır.
36	Sosyal yardım uygulamaları belirli kriterler ve incelemeler doğrultusunda günümüzde de herhangi bir prim ödemeksizin yapılmaktadır. Sürdürülebilirlik açısından bu yardımlar alışkanlık haline getirmediği sürece devam ettirilmesi gerekmektedir.

Katılımcı görüşlerinden ihtiyaç sahibi olan kişilere sürekli yardım yapmak yerine belirli aralıklarla yardım alan kişilerin takip edilmesi ve muhtaçlık durumunun ortadan kaldırılması için gayret gösterilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Aksi takdirde yardım alan kişilerin tembellik durumu ortaya çıkacak olup toplumsal hayattaki denge durumu zarar görebilecektir.

Tema 7. Sosyal Yardımların Sürekliliği/Sürdürülebilirliği

Sosyal devlet olmanın gereği olarak sosyal yardımların ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmaları gerekmektedir. Bununla birlikte katılımcıların çoğunluğu, çalışabilecek durumda olanların istihdamını sağlayıcı düzenlemelere yer verilmesi gerektiğini düşünmektedir.

Tablo 7. Sosyal Yardımların Sürekliliğinin/Sürdürülebilirliğinin Değerlendirilmesi

Kişi	Katılımcıların Cevapları
1	Sosyal yardım alanlar istihdama teşvik edilmelidir, çalışmayı kabul etmeyenlerin yardımları sonlandırılmalıdır.
2	Elbette öncelik istihdam olmalıdır. Genç ve çalışabilir kişilere sosyal yardım verilmesini doğru bulmuyorum. Bunun için Vakıflar tarafından çeşitli istihdam projeleri düzenlenmekte, kişilere mesleki eğitimler verilerek istihdam edilmeleri sağlanmaktadır. Hal böyleyken bu eğitimler sonucunda sırf yardımlardan faydalanmak için bazı vatandaşlarımız işe başlamamaktadır. Bazıları da çalışırken özellikle kış döneminde kömür yardımından faydalanmak için işten ayrılmaktadırlar. Bu kişilerin kesinlikle yardımlarının kesilmesi gerektiğini düşünüyorum.
3	Çalışacak olanlar kesinlikle istihdama yönlendirilmeli ayrıca çalışmıyorsa tüm yardımlar katıyen kesilmelidir.
4	Bence çalışabilir durumda olanlara yardım edilmemelidir. İnsanları tembelleğe alıştırıyorlar.
5	İstihdam edilmeye çalışılmalı, kabul etmeyenlerin yardımları durdurulmalıdır.
6	İnsanların çalışması/çalıştırılması esastır, üreten insan mutlu insandır ücretli kölelik olmadıkça ben insanların çalışmayı her zaman tercih edeceğini düşünüyorum
7	Burada vatandaşlar önce çalışabilecek durumda olan ve olmayan diye ikiye ayrılmalı ki ona göre çalışabilecek durumda olanların çalışması için yollar üretilmeli. Ki çalışabilecek durumda olanlar da zaten çalışmalı.
8	İnsanları sosyal yardımlara bağımlı kılmamak adına istihdam önerisini kabul etmeyen vatandaşlara yardım verilmemelidir.
9	İstihdam edilmesi daha mantıklı, istihdamı kabul etmeyene aile durumuna göre acil durumların dışında yardım yapılması uygun değildir
10	Bu en sağlıklı olan durum. Çalışabilecek durumda olan kişilerin istihdam edilip kendi kazancını sağlaması teşvik edilerek kişiyi hem bir kuruma bağılı olmaktan kurtarıp daha düzenli bir gelire sahip olmasını sağlamak hem de devlet kaynaklarını çalışmayacak bireylere aktarmak faydalı olacaktır
11	Muhtaçlık sınırı biraz daha aşağı indirilmeli
12	Çalışabilecek durumda olanların istihdam edilmeyi kabul etmemesi halinde sosyal yardımların sonlandırılması ve çalışmaya zorlanmalıdır.
13	Çalışma gücü elde ettirmeye yönelik politikaları doğru buluyorum. Şahıslar yardımların sürekli olması algısından çıkarılmalı. Şahıslar kendi ihtiyaçlarını kendi karşılayabilecek duruma getirilmeli. (engellilik, yaşlılık hariç) Şahıslar için çalışmayı kabul etmemesi halinde yardımların durdurulmasını doğru buluyorum. Ancak bunun sınırı olmalı. Örneğin bir kez işi kabul etmedi diye değil bu durum süreklilik arz ettiğinde yardımları durdurulabilir.
14	Kaynakların daha etkin kullanılması bağlamında çalışabilecek durumda olanların istihdam edilmesi tercih edilmeli, kabul etmemesi halinde yardımın kesilmesi sekmesi sistemde var ama kutsal bir şey sanırım ülke genelinde kullanılmaz, el değmez.

Kişi	Katılımcıların Cevapları
15	Kesinlikle istihdam edilmeli. Kabul etmeyenlerin sosyal yardımlardan faydalanmaması gerekir.
16	Çalışabilir olanların istihdam edilmeyi kabul etmemesi durumunda yardımları kesilmelidir.
17	Çalışabilecek durumda olup da istihdam edildiği halde bunu kabul etmeyerek çalışmayan bireylerin sosyal yardımlarının tamamen kesilmesi kamu yararına yapılması gereken bir gerekliliktir.
18	Yardımlar sadece yaşlı, engelli ve çalışamayacak durumda olan kişilere yapılmalı bunun dışındaki kişilerin istihdamının sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır. İstihdam sağlanan kişilere bu imkanlardan faydalanmayı reddetmesi halinde yardımların durdurulması doğru bir yöntemdir.
19	Çalışabilecek durumdakiler çalışmalı ve kabul etmiyorlarsa yardımları sonlandırılmalıdır.
20	Tabi ki çalışmaya yönlendirilmeleri, çalışmak istemeyenlere öncelikle neden çalışmak istemedikleri yönünde araştırma yapıp bu yönde çözüm bulmak
22	Çok güzel bir uygulama fakat bir türlü hayata geçirilememiş olması üzücü
23	Süreklilik duruma aykırıdır çünkü maddi durum değişkendir. İstihdamı kabul etmeyenin yardımı kesilmelidir çok fazla işe ihtiyaç duyan varken işi reddetmek kabul edilemez.
24	İş gücü olan vatandaşlar İŞKUR a yönlendirilip aktif çalışan sınıfına geçirilmeli sosyal yardım faydalanıcısı olmamalıdır. Fakat kişiye uygun iş bulunduğunda çalışmayı reddediyorsa yardımlardan men edilmelidir.
25	Çalışmayı reddedenlerin sosyal yardımları sonlandırılmalıdır. Yalnızca GSS (Genel Sağlık Sigortası) kapsamına alınıp diğer yardımlardan yararlanmaları engellenmelidir.
26	Yetkili mercide karar verilebileceğini düşünüyorum.
27	İstihdam alanları yaratılmalı , sağlık durumu elverişli vatandaşların bu iş imkanlarını değerlendirmemesi sonucu yardımların sonlandırılması bence çok mantıklı
28	Çalışabilecek durumda olanlar istihdam edilmeli.
29	Kesinlikle istihdama yönelik olmalı. Çalışmayı kabul etmiyorsa kesinlikle yardım verilmemelidir.
31	Bence sosyal yardım geçici olarak verilmeli vatandaş istihdama yönlendirilmeli kabul etmeyenin yardımı durdurulmalı.
32	Çalışabilir durumda olan kişilere iş teklif edilmesi çalışmaya yardım yapılmaması
33	Sürekli olarak sosyal yardım yapmak kişileri tembelliği itmektedir. Kaynakların verimliliği açısından kişileri istihdam edilerek iş gücü piyasasına dahil edilmesi önem arz etmektedir. Kişilerin istihdam edildikten sonra takibinin iyi yapılması, belirli aralıklarla iş gücü piyasasında kalmaları için desteklenmesi önemlidir. Şartları sağlamasına rağmen, kayıt dışı çalışmayı tercih edenlerin, ya da uygun işlere ilgili kurumlarca yönlendirilmelerine rağmen gitmeyenlerin sosyal yardıma ulaşmaları zorlaştırılmalıdır.
34	Sosyal yardımların çalışabilecek durumda olanların istihdam edilmesi tercih edilmelidir. Çalışamayacak durumda olanların ise yardımı sürekli olmalı ve belirli zamanlarda durumlarının yeniden kontrol edilip yardımın devam edilmemesine karar verilmelidir. İstihdam edilip çalışmaya kabul etmeyenlerin veya çalışmayanların yardımı kesilmeli ve bir daha yardımlardan faydalanmamalıdır.

Kişi	Katılımcıların Cevapları
35	Çalışabilecek durumda olanların istihdam edilmesi tercih edilmeli ve istihdam edilmeyi kabul etmeyen kişilerin sosyal yardımlarının sonlandırılmasını doğru buluyorum. Dezavantajlı kesimde yaşayan kişiler genellikle istidamı kabul etmeyip her şeyi SYDV'dan beklemektedir. Sadece bu yardımlarla hayatını devam ettirmek istemektedirler.
36	Günümüzde çalışabilecek durumda olan vatandaşların sistem üzerinden İŞKUR aracılığı ile işe yönlendirilmeleri yapılmakta, yapılan iş tekliflerine 3 defa olumsuz cevap veren kişilerin istihdamları sağlanamadığı gibi almış olduğu sosyal yardımları da durdurulmaktadır.
37	Çalışabilecek durumda olanların istihdam edilmesi ve kabul edilmemesi halinde yardımların sonlandırılması gerekmektedir.

Görüşleri değerlendirilen katılımcılar, kaynakların etkin ve verimli kullanılabilmesi için çalışabilecek durumda olan kişilerin istihdamlarının sağlanarak sosyal yardıma muhtaçlık durumunun ortadan kaldırılması gerektiğini düşünmektedir. Mevcut durumda çalışabilecek konumda olan sosyal yardım yararlanıcılarının istihdama kazandırılması için yasal düzenlemelerin olmasına rağmen aktif bir şekilde kullanılmadığı anlaşılmaktadır. Toplumsal barışın zarar görmemesi ve kaynakların adil kullanımı açısından sosyal yardım almanın alışkanlık haline gelmemesi için çalışabilecek durumda olanların iş sahibi olmaları teşvik edilmelidir.

Tema 8. Sosyal Yardım Almayan Kişilerin Sosyal Yardım Alanlar Hakkındaki Düşünceleri

Sosyal yardım almayan kişiler açısından bakıldığında 'ihtiyaç sahiplerinin sosyal yardım alması normal değerlendirilirken, çalışabilecek durumda olanların sosyal yardım almalarının toplumsal dengeye zarar verdiğini' düşündükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 8. Katılımcılara Göre Sosyal Yardım Almayanların Sosyal Yardım Alan Kişiler Hakkındaki Düşünceleri

Kişi	Katılımcıların Cevapları
1	İkisinin de kısmen kabul gördüğünü düşünüyorum, yardım alanların bir kısmının gerçekten ihtiyaç sahibi olanları için devlet zorda olana destek oluyor olmalıdır düşüncesi hakimken bir kısmı için de biz çalışıyoruz vergimiz hak etmediği halde yardım olarak dağıtılıyor düşüncesi hakimdir.
2	İki düşünceye sahip kişilerin de olduğunu düşünüyorum. Özellikle asgari ücret olarak geçinmeye çalışan, ama muhtaçlık sınırının az da olsa üzerinde kalarak sosyal yardım alamayan kişiler bu durumdan rahatsızlık duymaktadır. Çünkü bazen aynı hanede bulunan engelli aylığı, engelli yakını aylığı, yaşlı aylığı toplamı asgari ücreti geçmektedir.
3	Bazı insanlar sosyal yardım olarak geçimini sağlarken bizler asgari ücret ile geçimimizi sağlamaya çalışıyoruz denmektedir ve vatandaşın bu savını haklı buluyorum. Çalışanlar desteklenmezken diğer vatandaşlar çalışmadan ödüllendirilerek bu düzene alıştırılmaktadır.
4	Burada şu kriter önemlidir: Vatandaş engelli hasta ise yardım edilmeli hem de asgari ücret düzeyinde ama maalesef iş yok deyip te gelen ve yardım alan haneler oluyor. Burada da tabii olarak yardım alamayan haneler "bak şunun eli ayağı tutuyor çalışmıyor devletten geçiniyor" yargısı oluşmaktadır.

Kişi	Katılımcıların Cevapları
6	Sosyal yardım almayanlar alanlar hakkında olumlu düşünce içinde değiller burada toplumsal eğitim sisteminden gelen kusur var bu denge için temeli iyi bir eğitim sistemi insanları muhtaç etmeyen bir ekonomi sistem esastır.
7	Bir çok insan yardım alanlar için şikayet ediyor. Ama daha çok insan memnun. Şikayet dile getiriliyor ama memnuniyet pek dile getirilmiyor. Toplumsal denge için adaletli davranılmalı. Eşit değil.
8	Sosyal yardım kişilerin var olan mağduriyetlerinde ortaya çıkan olumsuz koşulları hafifletmek veya çözüm getirmek adına olmalıdır. Kişilerin dönemsel yoksulluklarında başvuracakları ancak çalışma gücünün kazanılması durumunda bağımlılık yaratmayacak şekilde uygulanmalıdır.
9	İyi bir tespit yapıp herkese ulaşarak yardım yapılmalı
10	Bu görüşler çeşitlilik göstermektedir. Bu iki görüş ve bunun dışında onlarca görüş mevcuttur. Sosyal dengenin sağlanması için sosyal yardımların geçimini yapmakta sıkıntı çeken herkese ihtiyacı olan düzeyde dağıtılması gerekmektedir.
11	Malvarlığına ,yaşına göre toplumsal hayatı sarsmadan ihtiyaç sahiplerine destek verilmeli durumu iyi olan ile olmayan bir tutulmamalı
12	Herkes kayıt altına alınmalı çalışmaya zorlanmalı toplumsal eşitlik sağlanmalıdır. Gerçek ihtiyaç sahiplerinin anlık sıkıntıları giderilmelidir.
13	Sosyal Yardım almayan kişiler alanlara karşı ve devlete karşı maalesef olumsuz yargıda bulunmaktadırlar
15	Sosyal yardımlardan faydalanmayan kişiler faydalanan kişilere karşı olumsuz bir tavır içerisindedir.
16	Genelce yardım alan kişilerden şikayet ediyorlar. Biz çalışıyoruz onlar çalışmadan sosyal yardımla geçiyorlar gibisinden.
17	Doğru hak eden ihtiyaç sahiplerine sosyal yardım olarak yaptığımız her destek sosyal yardımlardan faydalanmayan diğer vatandaşlarımız tarafından memnuniyetle karşılandığına ve devletlerine olan güven duygularının daha da güçlenmesine katkı sağlamaktadır.
18	Evet devletimiz ihtiyaç sahiplerine elbette yardımda bulunmalıdır' diyenlerde var, 'bazı insanlar sosyal yardım alarak geçimini sağlarken bizler asgari ücret ile geçimimizi sağlamaya çalışıyoruz' diyenler de. Yardımlar sadece yaşlı, engelli ve çalışamayacak durumda olan kişilere yapıldığı bilincinin oluşturulması ve bu yönde çalışmaların yapılması gerekmektedir.
19	İkinci şıkkın düşünüldüğünü düşünüyorum ve çalışabilecek durumdaki insanların ise yönlendirilmeleri gerektiğini kabul etmemeleri durumunda da yardımlarının kesilmesi gerektiğini düşünüyorum.
20	Devlet politikasının klientalizm uyguladığını düşünüyorum öncelikle bu politikanın değişmesi gereklidir sonrası zaten düzelir
21	Rahatsızlıklar nedeni ile çalışmadığı belgelendirilmeli ve öyle sosyal yardım yapılmalı denge böyle sağlanmalıdır.
22	Bizim vergilerimiz ile yaşayan asalak insanlar olarak görüyorlar, büyük bir tepki var
23	Yardım almayan kesim mutlaka yardım alan muhtaç vatandaşa sözlü saldırır fakat işin iç yüzünü bilmeyene bunu anlatmak zordur işleyiş olduğu gibi devam etmelidir
24	Asgari ücretle çalışanlar sosyal yardım alanlara kızıyor. Bence çalışma gücü olmayan dezavantajlı vatandaşlarımız yardım almaya devam etmeli aynı zamanda asgari ücretliye de iyileştirme gelmeli.
25	İki düşünce de olmasına rağmen fikrimce olumsuz yaklaşan insan sayısı çok fazladır. Yapılması gerekenler yardımların açık bir şekilde değil olduğunca gizli gerçekleştirilmesi ve Mütevelli Heyet Üye sayısının azaltılarak uzmanlığı olmayan insanların fikir beyan etmesinin önüne geçilmelidir

Kişi	Katılımcıların Cevapları
26	Toplumun her kesiminde farklı düşüncede olan insanlar mevcut insanlar olabilmektedir. Muhtaçlık sınırı altında kalan Vakıf kategorisinde gerekli işlemler yapılabilmektedir.
29	Hak etmeyen kişilere yardım verilmemeli ki sonrasında bu tür tartışmalar ortaya çıkmasın.
31	Ülkemizde yardımdan faydalanan herkes 'benim hakkımdır' diyor faydalanamayan herkes de 'bana zülüm yapıldı' diyor, kimse gerçek manada halinden memnun değil. Asgari ücretli birisi gerçekten ihtiyaç sahibi biri olabilir çünkü ailenin nüfusu kira durumu bunları göz önünde bulundurmak gerekir
32	Gelir durumu iyi olanların bu durumu sıkıntı yaptığını düşünmüyorum. Fakat asgari ücret ile çalışanların bence haklı olarak bu durumdan rahatsız olmaktadır.
33	Devletimiz sosyal devlet anlayışı çerçevesinde ihtiyaç sahibi vatandaşlara tabii ki yardım etmelidir. Önemli olan yapılan yardımların kişilerin dönemsel ihtiyaçlarını asgari seviyede karşılamaya yetecek kadar olmalıdır. Kişilerin ihtiyaçlarını karşılamak için çalışmak zorunda olduğunun bilincinde olmalıdır. Toplumsal dengenin sağlanması için asgari ücretle çalışan kişi ve hanelerin de kişi sayıları göz önüne alınarak, belirli dönemlerde aynı ve nakdi olarak desteklenmesinde fayda olduğunu düşünüyorum.
34	Sosyal yardım almayan kişilerin birçoğu "biz asgari ücret ile geçinmeye çalışırken bazıları çalışmadan yardımlarda geçiniyor" diye sitemde bulunuyor. Bir kısmı ise ihtiyaç sahiplerine yardım edilmesi gerekli diye düşünüyor. Sosyal dengelerin sağlanması için yardım alacak kişiler arasında çalışabilecek durumda olanların ve gençlerin işe yönlendirilmesi ve çalışmaya teşvik edilmesi gerekiyor.
35	Toplumsal dengenin sağlanması için, bakacak kimsesi olmayan 65 yaş ve üzeri kimseler, küçük çocuğu olan ve eşi vefat etmiş kadın hariç sosyal yardımların sonlandırılması gerektiğini düşünüyorum. Geri kalan ihtiyaç sahiplerinin istihdam edilmesi sorunlu kılınp, yardımların gerçek ihtiyaç sahibi olanlara sağlıklı ulaşması sağlanabilir.
36	Gelir düzeyi iyi olan vatandaşların sosyal yardımları gerekli olarak görürken asgari ücret düzeyinde maaş alan kişilerin çalışarak hayatlarını sürdürürken, çalışmadan sosyal yardımlarla hayatını devam ettiren insanların olmasını adaletsizlik olarak görmektedirler. Sosyal yardım alan kişiler içerisinde çalışabilecek durumda olanlara iş imkanları verilerek sosyal yardım almasının önüne geçilmesi ve sosyal ihtiyaçların gıda, eğitim ve sağlık gibi temel ihtiyaçlarını gidermede doğrudan para yoluyla değil, kurumlar aracılığı ile bu ihtiyaçlarının giderilmesi gerektiği düşüncesindeyim.
37	Gerçekten ihtiyaç sahibi olanların şüpheye meydan vermeyecek şekilde belirlenerek, devletin yardımlarından faydalanması toplumsal dengenin sağlanması açısından gereklidir.

Katılımcıların neredeyse tamamına yakını sosyal yardım almayanların 'kendilerinin zor şartlar altında çalıştıklarını, sosyal yardım alıp ta çalışabilecek durumda olanlara yardımların yapılmaması gerektiği' görüşünde oldukları anlaşılmaktadır. İhtiyaç sahipleri için sosyal yardım uygulamasına yardım almayanlar da itiraz etmezken, çalışabilecek durumda olanların sosyal yardım uygulamasından yararlanmaması gerektiği yönünde görüş belirtmektedirler.

Yukarıdaki her biri belirli bir konuya temas eden konulara ek olarak katılımcıların sosyal yardım ile ilgili genel değerlendirmelerinde, 'sosyal yardım uygulamalarında özellikle merkezi düzeyde yapılan yardımların yeterliliği ifade

edilirken, yerelde yapılan kısmi nakit yardımları vb. yardımlarla ilgili düzenleme yapılması gerekliliği' ön plana çıkmaktadır.

Tablo 9. Katılımcıların Sosyal Yardım Uygulamalarını Genel Olarak Değerlendirmesi

Kişi	Katılımcıların Cevapları
2	Türkiye'de sosyal yardım uygulamaları ve çeşitlilik son yıllarda epey artmıştır. Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının kurulması ile birlikte sosyal yardım dalları fazlalaşmış ve daha fazla vatandaşa erişme imkanı oluşmuştur. Yapılan merkezi yardımlar gayet yerinde olmak ile birlikte SYDV'ler aracılığıyla verilen geçici süreli nakdi yardımlar bazı kişileri çalışmaktan uzaklaştırmakta, farklı amaçlarla kullanılmaktadır. Bu yüzden uygulamada biraz değişiklik olması gerektiğini düşünüyorum.
10	Sosyal yardımların gerçek ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması için daha ayrıntılı inceleme yapılıp saha araştırmalarına ağırlık verilmesi gerekmektedir.
16	Yardımlar vatandaşın gururunu incitmeden yapılmalı, Genç nüfus istihdama yönlendirilmelidir.
17	Sosyal yardımların yaşlı, engelli, risk grubundaki çocuk, kadın, erkek, öksüz ve yetim hedef gruplarına doğru zamanda doğru kişilere hakkettiği yada ihtiyaçlarını karşılayacak kadar sosyal yardım desteği sağlanması bir gerekliliktir.
20	Sosyal devlet gereği merkezi yardımların da sosyal haklara dönüştürülmesinden yanayım, merkezi yardımların elzem olduğunu ama bir lütuf değil, hak olduğunu kamu tüzel kişiliğini bağlaması gerektiğini düşünüyorum
25	Vakıflar Bölge Müdürlükleri, Sosyal Hizmet Merkezleri vb. Diğer kuruluşların aynı/nakdi yardım yapmasının önüne geçilmeli. Bu konuda yalnızca SYDV'ler yetkilendirilmeli ve SYDV lerin yapısı çalışan sayısı arttırılmalıdır. Yardım tek elden gizli ve güvenilir bir şekilde yapılmalıdır.
29	Yapılan işler konusunda Türkiye genelinde bir bütünlük olmalı. Yardımlar konusunda A vakfı farklı B vakfı farklı davranmamalı. Ayrıca verilen gıda yada nakdi yardımların seçim yatırımı olarak değil de tamamen ihtiyaç sahipleri kişilere ulaşması sağlanmalı.
33	Sosyal yardım alanların işgücü piyasasına kazandırılması çok büyük bir önem arz etmektedir. Alınan tedbirlerin sıkı bir şekilde uygulanması gerekmektedir. Bu konuda ortak çalışan kurumların arasında veri akışı etkin bir şekilde olmalıdır. Sorunlar ve sistemin aksayan yönleri hızlı bir şekilde çözüme kavuşturulmalıdır. Sosyal yardım faydalanıcılarının alınacak tedbir ve önlemler ile yardımların sürekli bir hak değil, dönemsel ihtiyaçlar için verilen asgari bir yardım olduğunu anlatmak gerekmektedir. Sosyal medya ve görsel ilanlar ile bu konudaki çalışmalar kamu oyu ile paylaşılmalıdır.
34	Sosyal yardımlar engelliler ve yaşlılar hariç kısıtlanmalıdır. Çalışabilecek olan kişiler işe teşvik edilmeli, çocukların eğitimleri takip edilmeli, eğitim alanında yardıma ihtiyacı olan ailelere destek verilmelidir. Kömür yardımı sadece yaşlılar ve engellilere verilmelidir. Yapılacak yardımların iyi araştırılıp ona göre değerlendirilmesi, ailede çalışabilecek genç varsa yardım edilmemesi ve işe teşvik edilmesi gerekmektedir. Çünkü sosyal yardımlar arttıkça işe çalışma gereksinimi azalacaktır.

Sosyal yardım uygulamalarının kişilerin muhtaçlık durumunu tamamen ortadan kaldırmaya bile iyileştirici bir şekilde revize edilmesi gerekmektedir. Sosyal yardım başvurusunda bulunan bireylerin kendilerine, yapılacak yardımların onların yoksulluklarını tamamen ortadan kaldırıcı düzeyde olmayacağı sadece tedavi edici bir pansuman vazifesi göreceği açıklanmalıdır. Ayrıca sosyal yardımlar, yardım alan kişileri 'sosyal yardıma bağımlı' hale getirmemelidir.

5. Sonuç ve Değerlendirme

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarında çalışanların, sosyal yardım uygulamalarını değerlendirmelerinden oluşan araştırmada 'sosyal yardımların insanların tüm ihtiyaçlarını karşılamadığı, insan olmanın gereği olarak herkesin yaşam hakkının güvence altına alınabilmesi için temel ihtiyaçlarını karşılayabilecek düzeyde olduklarının unutulmaması' gerektiği vurgulanmaktadır. Aksi takdirde yapılan sosyal yardımların sürdürülebilirliği konusunda ciddi tereddütler oluşmaktadır.

Aynı zamanda sosyal yardımların dağıtılması sürecinde aktif olarak yer alan katılımcılara göre sosyal yardım uygulamaları içerisinde merkezi olarak yapılan düzenli yardımların devam etmesi gerektiği düşünülmektedir. Merkezi olarak yapılan yardımlardan yararlananların ortak özelliği, sahip olduğu özelliklerinden dolayı (engelli, işsiz, hasta vb.) toplumsal hayattaki diğer bireylerden geride kalma durumu olmasıdır. Gerek Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları gerekse de diğer yerel yardım birimleri tarafından gerçekleştirilen bazı sosyal yardım uygulamalarında benzer olaylar karşısında farklı uygulama örnekleri olabileceği gibi yeterli uzman personel bulunamaması vb. nedenlerden dolayı gerçek ihtiyaç sahiplerinin doğru tespit edilememesi de olabilmektedir. Yerel düzeyde gerçekleştirilen sosyal yardım uygulamaları ile ilgili dikkat edilmesi gereken bir diğer husus ise siyasi ya da ideolojik kayırmacılık vb. gibi subjektif değerlendirmelerin yapılabilme ihtimalinin olmasıdır.

Sosyal yardım uygulamaları ile ilgili dikkat edilmesi gereken bir diğer husus ise, kaynakların etkin ve verimli kullanılabilmesi, kamu hizmetinin toplumdaki tüm bireylere ulaştırılabilmesi için gerçek ihtiyaç sahiplerinin ortaya çıkarılması için sosyal yardım sisteminin revize edilmesi gerekliliğidir. Sosyal yardım alan kişiler içerisinde çalışabilecek durumda olanların istihdama kazandırılması da toplumsal barışın gözetilmesi için önemlidir. Katılımcı görüşlerinden hareketle özellikle asgari ücret ya da asgari ücretin çok az üzerinde ücret ile geçinmek zorunda kalan kişilerin, çalışabilecek durumda olan kişilerin sosyal yardım almaları konusunda çok da pozitif düşünmedikleri anlaşılmaktadır. Çünkü sosyal yardımın finansmanını, ücretli çalışanlardan elde edilen vergi gelirleri oluşturmaktadır. Bu durumda sosyal yardım yararlanıcılarından çalışabilecek durumda olanların temel ihtiyaçları karşılandıktan sonra istihdam sürecine dahil edilmesi için iş arayanlar içerisinde öncelik verilmelidir. Mevcut durumda, yürürlükte olan 'Sosyal Yardım-İstihdam Bağlantısı' ile ilgili gerekli düzenlemeler 2012 yılından itibaren yapılmakla birlikte çok aktif bir şekilde kullanılmadığı değerlendirilmektedir. Toplumun gelecek dönemde de varlığını sürdürebilmesi için merkezi düzeyde yapılan sosyal yardım uygulamalarından yararlananların çalışabilecek durumda olanlarının istihdam sürecine dahil edilmesi gerekmektedir.

SYDV'de çalışanların görüşlerinden oluşan verilerde, ihtiyaç sahipleri için sosyal yardımların bir vatandaşlık hakkı olduğunun vurgulandığı anlaşılmaktadır. Her ne kadar uygulama pratiklerinde bazı suiistimal ya da hoş olmayan durumlar yaşanmış olsa da sosyal devlet ilkesinin bir gereği olarak ihtiyaç sahiplerinin devlet haricindeki başka kişi yada kurumlardan yardım talebinde bulunmamaları gerekmektedir. Gerçek ihtiyaç sahiplerine ulaşma noktasında yaşanan birtakım

problemlerin de yine devletin yapacağı bazı düzenlemeler ile düzeltilmesi gerekmektedir.

Sosyal yardımlarla ilgili bir diğer önemli husus da sosyal yardımlarda süreklilik durumunun sosyal yardım kullanıcılarını tembelleğe alıştırmaya ihtimalinin olmasıdır. Kaynakların etkin kullanılması ve toplumsal barışın sağlanabilmesi için belirli aralıklarla yapılacak denetim ve kontroller sayesinde muhtaçlık durumu ortadan kalkarak kişilere sosyal yardım yapılması sonlandırılmalıdır.

Kaynakça

- Buğra, Ayşe (2005), Yoksulluk ve Sosyal Haklar, Sivil Toplum Geliştirme Derneği için Hazırlanan Danışman Raporu.
- Cansuyu Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (2010), Türkiye’de Yoksulluk Algısı Araştırması: Yardımseverlerin Yoksulluk Algısı, Yoksulların Yoksulluk Algısı, Anıl Grup Matbaacılık, Ankara
- Gündoğan, Naci (2008), Türkiye’de Yoksulluk ve Yoksullukla Mücadele, Asodosya (Ankara Sanayi Odası Dosyası), Ankara.
- Güneş, Sadık (2010), Sosyal Yardım Algısı ve Yoksulluk Kültürü: Türkiye’de Kamusal Sosyal Yardım Alanlarının Yardım Algısı ve Yoksulluk Kültürü Araştırması, Ermat Matbaacılık, Ankara.
- Hacımahmutoğlu, Hande (2009), Türkiye’deki Sosyal Yardım Sisteminin Değerlendirilmesi, DPT Uzmanlık Tezi, Yayın No: 2803, Ankara.
- Haq, Rashida (2015), “Quantifying Vulnerability to Poverty in a Developing Economy”, The Pakistan Development Review, 54:4, s. 915-929.
- İkizoğlu, Musa (2002), “Yoksulluk ve Sosyal Yardım İlişkisi: Ankara Mamak İlçesinde Ampirik Bir Araştırma”, Toplum ve Sosyal Hizmet, Cilt: 13, Sayı: 1, s. 86-112.
- Marshall, Gordon (1999), Sosyoloji Sözlüğü, (Çev. Osman Akınhay ve Derya Kömürcü), Bilim ve Sanat Yayınları, Ankara.
- Metin, Onur (2011), “Sosyal Politika Açısından AKP Dönemi: Sosyal Yardım Alanında Yaşananlar”, Çalışma ve Toplum, 2011 (1).
- Öğülmüş, Selahaddin (2011), “Sosyal Yardım ve Yoksulluk Kültürü”, Aile ve Toplum, Cilt: 7, Sayı: 26, s. 83-96.
- Seyyar, Ali (2002), Sosyal Siyaset Terimleri: Ansiklopedik Sözlük, Beta Yayınları, İstanbul.
- Seyyar, Ali ve Oral Demir (2008), Katılımcılık ve Kalkınma Ekseninde Yerel Sosyal Politikalar, KAM Yayınları, İstanbul.
- Taşçı, Faruk (2010a). "Türkiye'nin Kamusal Sosyal Yardım Anlayışı (1980-2007) Üzerine Bir Analiz", Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi, Sayı: 55, s. 127-149.
- Taşçı, Faruk (2010b), Sosyal Politikalarda Can Simidi: Sosyal Yardım, Nobel Yayınları, Ankara.

TÜİK (2011), Türkiye İstatistik Yıllığı (e-kitap).

Türkoğlu, İrfan (2013), "Sosyal Devlet Bağlamında Türkiye'de Sosyal Yardım ve Sosyal Güvenlik", Akademik İncelemeler Dergisi, Cilt: 8, Sayı: 3, s. 275-305.

Zengin, Eyüp; Ayhan Şahin ve Salih Özcan (2012), "Türkiye'de Sosyal Yardım Uygulamaları" Yönetim ve Ekonomi, Cilt: 19, Sayı: 2, s. 133-142.

Strategic Research Academy ©

© Copyright of Journal of Current Researches on Social Science is the property of Strategic Research Academy and its content may not be copied or emailed to multiple sites or posted to a listserv without the copyright holder's express written permission. However, users may print, download, or email articles for individual use.